

Ylitornion kunnan ympäristönsuojeluviranomainen,
Rovaniemen kaupungin ympäristölautakunta

kirjaamo@rovaniemi.fi

Lausuntopyyntö 27.6.2024

Työkone Koivisto Oy, maa-aineslupahakemus, Liinankivaaran ottoalue, Välimaan E-luokan pohjavesialue, Ylitornio

Hakemus

Työkone Koivisto Oy hakee maa-aineslain (555/1981) mukaista lupaa hiekan ja soran ottoon Ylitornion kunnan Liinankivaaran alueella tilalla YLIHANNU RN:o 2:135, kiinteistötunnus 976-407-2-135.

Suunnitelma-alue on yhteensä noin 5 hehtaarin kokoinen alue, josta varsinaista ottoaluetta on n. 0,95 hehtaaria, ja maisemoitavaa aluetta n. 3,9 hehtaaria. Kokonaisottomäärä on 28 000 k-m³ soraa ja hiekkaa. Lupaa haetaan kymmeneksi (10) vuodeksi. Alin suunniteltu ottotaso on +158,5 metriä (N2000). Alueella olevasta pohjaveden havaintoputkesta ei ole saatu mitattua pinnantasoa, sillä putki on ollut aina kuiva.

Hakemuksen mukainen kohde sijaitsee Välimaan E-luokan pohjavesialueella (12976147), ja suunnitelma-aluetta ympäröivät sekä valtakunnallisesti arvokas kallioalue (KAO120082) että valtakunnallisesti arvokas tuuli- ja rantakerrostuma-alue (TUU-13-163). Alue on ollut aiemmin maa-ainesten ottokäytössä, ja alueen viimeisin lupa on päättynyt 30.6.2024. Haettava ottomäärä (28 000 k-m³) vastaa viimeisimmästä luvasta ottamatta jäänyttä ainesmäärää. Hakemuksen mukaan toiminta alueella on pienimuotoista ja kaikki toiminta alueella toteutetaan maisemointiottona.

Hakemuksen mukaan alueella on tarkoitus murskata maa-aineksia vähäisesti, siten ettei sen kesto ei ylitä 50 päivää lupa-aikana. Hakemuksessa mainitaan myös mahdollinen kohteella tehtävä kallion louhinta. Louhintaa suunnitellaan tehtäväksi alueella, mikäli kalliota esiintyy huomattavasti alinta suunniteltua ottotasoa korkeammalla. Alueella ei varastoida poltto- ja voiteluaineita eikä työkoneita huolleta alueella.

Suunnitelman mukaan toiminnan päätyttyä ottoalueen luiskat muotoillaan lopulliseen kaltevuuteen 1:3 ja alue palautetaan metsätalouskäyttöön. Alueelta kuoritut pintamaat levitetään ottoalueelle ja ottoalueen annetaan metsittyä luontaisesti.

Pohjavesialue

Hakemuksen mukainen maa-ainesten ottotoiminnan jatkaminen sijoittuu Välimaan (12976147) pohjavesialueelle, jonka pohjavedestä pintavesi- tai maaekosysteemi on

30.8.2024

suoraan riippuvainen (E-luokka). Välimaan pohjavesialue sijoittuu Liinankivaaran etelärinteeseen, johon on kerrostunut rantahiekkoja. Kuten viereisellä Liinankivaaran pohjavesialueellakin, lajittuneen aineksen kerrokset jäävät alueella ohuiksi, sillä peruskallion pinta on lähellä. Pohjavesialueen pohjoisosassa sijaitseva lähde on kesällä 2017 tehdyn inventoinnin perusteella E-luokan tarkoittama, luonnontilainen, pohjavedestä suoraan riippuvainen, merkittävä ja muun lainsäädännön nojalla suojeltu maa- tai pintavesiekosysteemi. Kohde koostuu avolähteestä ja lähdepurosta, ja lähteestä tehdyn virtaamamittauksen perusteella pohjavettä purkautuu noin 20 m³/d. Sammallajistossa esiintyvät mm. purolähdesammal, kinnassammalet, hetehiirensammal, suonihuopasammal ja hetealvesammal.

Arvokas harjualue, valtakunnallisesti arvokas kallioalue sekä valtakunnallisesti arvokas tuuli- ja rantakerrostuma

Suunniteltu ottamistoiminta sijoittuu Poski-hankkeen yhteydessä inventoidulle Välimaa-Liinankivaaran arvokkaalle harjualueelle. Harjualueen raja-alue on tarkistettu Lapin Pohjavesien suojelun ja kiviaineshuollon yhteensovittamishankkeen (Poski) 1. vaiheen yhteydessä (2015). Muodostuma erottuu melko selvästi ympäristöstään, ja liittyy kallioiseen vaaramaisemaan ja ojitusten muuttamaan suomalaisemaan. Inventoinnin mukaan alueella on maa-ainesten otosta huolimatta maisemakuvallisia arvoja sisäisessä maisemassa ja näkymissä sekä jokseenkin merkittäviä erikoisia luonnonesiintymiä. Harjualue liittyy valtakunnallisesti arvokkaaseen rantakerrostuma-alueeseen (Liinankivaaran rantakerrostuma, TUU-13-163) ja valtakunnallisesti arvokkaaseen kallioalueeseen (Liinankivaaran kallioalue, KAO120082).

Lapin ELY-keskuksen aiemmin antamassa Liinankivaaran aluetta koskevassa ennakkolausunnossa (27.10.2022, LAPELY/5028/2022) on tarkemmin kuvattu suunnitelma-alueita ympäröiviä valtakunnallisesti arvokkaita kallio- ja tuuli- ja rantakerrostuma-alueita.

Luonnonsuojelu

Lapin ELY-keskus toteaa, että maa-aineslupahakemuksen tarkoittama alue ei sisälly Natura 2000- suojelualueverkostoon eikä siellä ole perustettuja luonnonsuojelualueita, valtioneuvoston hyväksymiä luonnonsuojeluohjelmiin kuuluvia alueita, luonnonsuojelulain (9/2023) 65 §:n mukaisia tiukasti suojeltuja luontotyyppejä eikä myöskään tiedossa olevia luonnonsuojeluasetuksen (1066/2023) liitteiden 1 ja 3 koko maassa rauhoitettujen eläin- ja kasvilajien esiintymiä, liitteiden 5 ja 6 esiintymis- tai havaintopaikkoja eikä luontodirektiivin (92/43/ETY) liitteiden II ja IV eläin- tai kasvilajien havaintopaikkoja.

Lähin Natura 2000-alue Meltosjärvet-Pysäjärvi (FI1302104) sijaitsee noin 4 kilometrin etäisyydellä hakemusalueesta, joten hankkeen toteuttamisella ei katsota olevan siihen haitallisia vaikutuksia.

30.8.2024

Alueella tai sen läheisyydessä ei ole tiedossa olevia lintudirektiivin artiklassa 1 tarkoitettujen, luonnonsuojelulain 73 § nojalla rauhoitettujen suurten petolintujen pesäreviirejä.

Kaavoitus

Lapin ELY-keskus toteaa, että suunnitelma-alue sijoittuu voimassa olevassa Länsi-Lapin maakuntakaavassa maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle (M 4505). Merkinällä osoitetaan pääasiassa maa- ja metsätalouskäyttöön tarkoitettuja alueita, joita voidaan käyttää pääasiallista käyttötarkoitusta sanottavasti haittaamatta myös muihin tarkoituksiin.

Lisäksi nyt suunniteltu ottoalue sijoittuu maakuntakaavassa osoitetulle maaseudun kehittämisen kohdealueelle (mk 8035) ja matkailun vetovoima-alueelle (mv 8415). mk-merkinnällä osoitetaan maaseutuvyöhykkeitä, joihin kohdistuu alueidenkäytöllisiä kehittämistarpeita ja niiden yhteensovittamista. Kaavamääräyksen mukaan: *"Alueella tulee säilyttää ja kehittää monipuolisesti maaseudun elinkeinoja, palveluja, asutusta ja kulttuuriympäristöä. Pysyvän asutuksen sijoittumista tulee edistää olemassa olevaa rakennetta täydentäen."* mv-merkinnällä osoitetaan matkailun ja virkistysvyöhykkeitä, joihin kohdistuu alueidenkäytöllisiä kehittämistarpeita ja niiden yhteensovittamista. Kaavamääräyksen mukaan: *"Aluetta tulee kehittää matkailupalvelukohteiden, maaseutumatkailun, palvelujen ja reitistöjen yhteistoiminnallisena kokonaisuutena alueen pääkäyttötarkoitusten kanssa yhteen sopivalla tavalla. Kulttuuriperintö-, maisema- ja luontoarvoja tulee vaalia matkailun vetovoimatekijöinä."*

Alueella ei ole oikeusvaikutteista yleis- tai asemakaavaa. ELY-keskuksen näkemys on, että suunniteltu hanke ei vaikeuta alueen käyttämistä maakuntakaavassa osoitettuun tarkoitukseen.

Sovellettava lainsäädäntö ja ohjeistus

Maa-aineslain (555/1981) 3 §:n mukaan aineksia ei saa ottaa niin, että siitä aiheutuu muun muassa tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantumista, jollei siihen ole saatu vesilain mukaista lupaa.

Maa-ainesten ottamista koskevassa lupaharkinnassa ja lupaehdoissa otetaan huomioon myös maa-aineslain 3 §:n ympäristöperusteiset rajoitukset muun muassa kauniin maisemakuvan, luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien turmelemisesta taikka ne lain 3 §:ssä mainitut muut rajoitukset, joilla pyritään estämään huomattavat tai laajalle ulottuvat vahingolliset vaikutukset asutukselle tai ympäristölle.

Ympäristönsuojelulain (527/2014) pohjaveden pilaamiskielto (YSL 17 §) kieltää pohjaveden pilaamisen ja laadun vaarantamisen. Ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava siten, ettei toiminnasta aiheudu pilaantumista tai sen vaaraa ja että pilaantumista voidaan ehkäistä.

30.8.2024

Ympäristönsuojelulain 27 §:ssä säädetään yleisestä luvanvaraisuudesta. Liitteen 1 taulukon 2 kohdan 7c ja 7e mukaan muun muassa kivenlouhimolle, kiinteälle tai siirrettävälle murskaimelle tulee hakea ympäristölupaa, mikäli toiminta-aika on yhteensä vähintään 50 vuorokautta.

Ympäristöministeriön oppaassa *Maa-ainesten ottaminen – opas ainesten kestäväään käyttöön* (Ympäristöministeriön julkaisuja, 2023:30) on ohjeistettu muun muassa pohjaveden pinnan päälle jätettävistä suojakerrospaksuuksista sekä jälkihoitotoimenpiteistä. Ottamistoimia ei oppaan mukaan tulisi suunnitella inventoiduille luontokohteille, kuten valtakunnallisesti arvokkaille kallioalueille tai tuuli- ja rantakerrostumille.

Edellytykset maa-ainesten otolle

Suunniteltu ottoalue tai maisemoitavat alueet eivät sijoitu valtakunnallisesti arvokkaan kallioalueen tai valtakunnallisesti arvokkaan tuuli- ja rantakerrostuman alueelle. Suunniteltu toiminta kuitenkin sijoittuu Välimaan (12976147) pohjavesialueelle, jonka pohjavedestä pintavesi- tai maaekosysteemi on suoraan riippuvainen (E-luokka) ja Välimaa-Liiankivaaran arvokkaalle harjualueelle.

Lapin ELY-keskus on aiemmin lausunut ennakkoon samalle kiinteistölle sijoittuvasta, uutta aluetta avaavasta suunnitellusta maa-ainesten ottamisesta (27.10.2022, LAPELY/5028/2022) sekä antanut toisen ennakkolausunnon (11.12.2023, LAPELY/5028/2022) maa-ainesten ottotoiminnan loppuunsaattamisesta ja avoinna olevan alueen lopullisesta maisemoinnista.

Viimeisimmässä lausunnossaan (11.12.2023) ELY-keskus on todennut, ettei alueella enää ole jäljellä sellaisia maa-ainesmääriä, että uusi, täysimittainen ja -aikainen maa-ainesten ottaminen olisi alueella mahdollista toteuttaa vaarantamatta alueen geologisia arvoja, ja että alueella voi olla mahdollista toteuttaa alueen maisemointiin ja jälkihoitoon tähtäävää ns. maisemointiottamista, sillä kyseisiä toimenpiteitä ei ole alueella vielä tehty. ELY-keskus on katsonut, että mikäli alueelle haetaan uutta lupaa, tulisi silloin olla kyseessä alueen maisemointiin ja jälkihoitamiseen tähtäävä, ottomäärällisesti pieni (esim. aiemmasta luvasta ottamatta jäänyt määrä) ja ajallisesti tavanomaista maa-aineslupaa lyhyempi, esimerkiksi viiden (5) vuoden, lupa. ELY-keskus on korostanut maisemointisuunnitelmien laatua ja katsonut, että mahdollisessa hakemuksessa tulee käydä selkeästi ilmi, että kyseessä on maisemointiin ja jälkihoitoon tähtäävä toiminta. Lisäksi hakemuksessa tulisi eritellä, paljonko alueen kokonaisottomäärästä käytetään varsinaisiin jälkihoito- ja maisemointitoimiin ja paljonko muuhun käyttöön sekä yksilöidä tehtävät maisemointitoimenpiteet.

Ottotoiminta sijoittuu suunnitelmapiiirustusten ja ilmakuvarakastelun perusteella vanhalle ottoalueelle, jolta on jo pintamaat poistettu. ELY-keskuksella käytettävissä olevien tietojen mukaan alueen viimeisimmästä maa-ainesluvasta (38 000 k-m³) on jäänyt ottamatta noin 28 000 k-m³:ta. Lupa on päättynyt 30.6.2024.

30.8.2024

ELY-keskus pitää hyvänä, että hakemuksessa on suunniteltu myös viereisen vanhan ottoalueen maisemointia ja jälkihoitoa, jolloin alueelle saadaan aikaan yhtenäinen, ympäröivään maisemaan soveltuva jälkihoidettu ja maisemoitu alue. ELY-keskus kuitenkin katsoo, että ottamissuunnitelmassa esitetyt maisemointitoimenpiteet on esitetty melko suppeasti.

ELY-keskus katsoo, että toiminnanharjoittajan tulee esittää lupaviranomaiselle yksityiskohtaisempi maisemointisuunnitelma hyvissä ajoin ennen lupa-ajan päättymistä ja lopullisen maisemoinnin toteuttamisesta. Esimerkiksi miten alueelle muodostuneita metsittyneempiä kohtia aiotaan mahdollisesti säästää ja miten maisemoinnin lopputuloksesta tulee topografialtaan moni-ilmeinen, muuhun alueeseen soveltuva maisema.

Lisäksi ELY-keskus katsoo, että alueella ei tule louhia alimman ottotason yläpuolelle jääviä kalliokumpuja, sillä niiden säilyttäminen ottoalueella sopeuttaa sen ympäröivään valtakunnallisesti arvokkaaseen kallioalueeseen saumattomammin kuin jos ne louhitaan pois.

ELY-keskus myös edelleen katsoo, että alueen lopulliseen maisemointiin tähtäävän ottamistoiminnan ei tulisi olla lupa-ajaltaan viittä (5) vuotta pidempi. ELY-keskus myös tässä yhteydessä muistuttaa, että maisemointiottamisen tarkoituksena on käyttää saatava aines alueen jälkihoitotöihin, eikä hyötyä siitä taloudellisesti.

Lupaharkinnassa tulee huomioida lisäksi seuraavassa esitetyt seikat:

Ottamistoiminta ja suojakerrospaksuudet

Lapin ELY-keskus katsoo, että alueella toimittaessa on noudatettava erityistä huolellisuutta. Ottoalueen korot tulee merkitä alueelle näkyvästi ja riittävän tiheästi, jotta alinta ottotasoa ei aliteta missään tilanteessa ja että pohjaveden pinnan päälle jää aina vähintään yhden (1) metrin suojakerros koskemattomaa maa-ainesta. Korot tulee myös tarkistaa riittävän usein, ja korkotasojen mittauksesta tulee pitää työmaapäiväkirjaa.

Toiminnassa tulee myös huolehtia siitä, ettei maaperään ja pohjaveteen pääse polttoainepäästöjä. Mahdolliset päästöt on välittömästi ilmoitettava valvontaviranomaiselle. Pohjavesialueella ei myöskään tule säilyttää poltto- ja voiteluaineita, eikä koneita tule huoltaa tai tankata ottamisalueella. Alueella ei myöskään tule säilyttää työkoneita. Lisäksi ELY-keskus muistuttaa, että pölyämisen ehkäisyyn ei tule pohjavesialueella käyttää suolaamista.

Toiminnasta ei saa aiheutua epäsiisteyttä. Jätteiden, ylijäämämassojen ym. sijoittaminen ottamisalueelle ei ole sallittua. Jätteitä ei saa polttaa tai haudata. Hyötykäyttöön kelpaava jäte on lajiteltava erilleen ja toimitettava hyödynnettäväksi. Alueella ei myöskään tule varastoida ongelmajätteitä.

ELY-keskus myös muistuttaa, että kaikkien jätevesien imeyttäminen maaperään on luokitellulla pohjavesialueella kielletty.

30.8.2024

Murskaus

Suunniteltu mahdollinen murskaustoiminta (sisältäen louhinnan, murskauksen ja muut niihin liittyvät toiminnot) ei sijoitu tärkeälle (1-luokka) tai muulle vedenhankintakäyttöön soveltuvalle (2-luokka) pohjavesialueelle. Murskausvuorokausien määräksi on hakemuksessa arvioitu yhteensä alle 50 vuorokautta lupa-aikana eli toiminnalle ei ole haettu ympäristölupaa. Hakemuksessa todetaan, että ottoalueen murskaustoiminta on tilapäistä ja lyhytkestoista.

ELY-keskus katsoo, että murskausvuorokausien määrästä on pidettävä kirjaa, ja tarvittaessa haettava toiminnalle ympäristölupaa (YSL 27 §) viimeistään kun 49 vuorokautta on tullut täyteen. Lupaviranomaisella tulee olla käytettävissä ajantasainen tieto siitä, montako murskausvuorokautta alueella on lupa-aikana käytetty.

ELY-keskus korostaa huolellista toimintakulttuuria. Öljyjen tai muiden vaarallisten aineiden pääsy maaperään ja pohjaveteen tulee estää. Suojausratkaisujen tulee olla tiiviitä ja öljyjä kestäviä, eikä suojarakenteeseen saa päästä virtaamaan ympäristön hulevesiä. Tiiviille alustoille kertyvän veden hallinta tulee suunnitella siten, että vedet eivät pääse missään tilanteessa tulvimaan yli. Ympäristöön päässeet polttoaineet ja ympäristölle vaaralliset aineet on heti kerättävä talteen. Toiminnanharjoittajalla tulee olla esitettyinä säilytyspaikka öljyiselle maa-ainekselle.

Toimintajaksojen päätyttyä alue on siistittävä ja alueelta on poistettava koneet ja laitteet. Mikäli alueella havaitaan öljyä, tulee alueen massat vaihtaa puhtaisiin. Mahdolliset päästöt on ilmoitettava valvontaviranomaiselle. Toiminnan päättyessä suoja-alue tulee jälkihoitaa siten, että suojarakenteet puretaan ja alue palautetaan metsämaaksi. Mahdolliset pilaantuneet maat tulee toimittaa käsittelyyn.

Murskauskäytöksen melun ja pölyn leviämisen estämiseksi murskauskäyttö tulee sijoittaa siten, että murskeen varastoalueet ja ottoalueen rintaukset lieventävät melun leviämistä ympäristöön.

Tarkkailu

Hakemuksessa ei ole esitetty tarkemmin toiminnan pohjavesivaikutusten tarkkailusuunnitelmaa.

Lapin ELY-keskus katsoo, että suunnitellulla ottoalueella tulee olla kairaamalla asennettu pohjaveden havaintoputki, ja havaintoputken tulee olla rakenteeltaan sellainen, että se soveltuu tarvittaessa myös pohjavesinäytteenottoon.

ELY-keskus katsoo, että pohjaveden pinnantasoa on mitattava ennen ottotoiminnan aloittamista ja muutoin pohjaveden pinnantasoa tarkkailua tulee tehdä neljä (4) kertaa vuodessa. Alinta ottamistasoa on nostettava suunnitellusta, mikäli tarkkailutulokset antavat siihen aiheutta. Pohjavedenpintojen tarkkailutulokset tulee toimittaa valvojalle vuosittain sähköisesti.

30.8.2024

Koska alueelle on suunniteltu myös murskaustoimintaa, ELY-keskus katsoo, että kyseisellä toiminnalla ei saa vaarantaa pohjavesialueella olevaa E-luokan kriteerit täyttävän lähteen luonnontilaisuutta (vesilaki (587/2011) 2. luku 11 §). Lähde sijaitsee noin 200 metrin etäisyydellä varsinaisesta ottamisalueesta ja lähimmillään n. 100 metrin etäisyydellä maisemoitavasta alueesta.

ELY-keskus edellyttää siten lähteen luonnontilaisuuden säilymisen tarkkailua vähintään niinä vuosina, kun alueella on murskaustoimintaa. Tarkkailussa lähteen tila tulee dokumentoida ennen toiminnan aloittamista ja sen jälkeen säännöllisesti toiminnan aikana. Lähteen luonnontilassa ei saa tapahtua muutoksia, kuten esimerkiksi samentumista.

Jälkihoito ja maisemointi

Koska kyseessä on pohjavesialueelle ja arvokkaalle harjualueelle sijoittuva toiminta, on jälkihoitotoissa oltava erityisen huolellinen. Jälkihoitotyöt tulee yksilöidä mahdollisessa lupapäätöksessä.

ELY-keskus katsoo, että maisemoinnissa ottoalue tulee sopeuttaa monimuotoisesti muuhun ympäristöön sekä huomioida alueen sijoittuminen arvokkaalle harjualueelle sekä valtakunnallisesti arvokkaiden kallio- ja tuuli- ja rantakerrostuma-alueiden välittömään läheisyyteen. Tältä osin ELY-keskus myös katsoo, että ottoalueen pohjalla olevia kalliokumpuja ei tule louhia, sillä niiden säilyttäminen ottoalueella sopeuttaa ottoalueen ympäröivään valtakunnallisesti arvokkaaseen kallioalueeseen saumattomammin. Lisäksi ELY-keskus katsoo, että Liinankivaaran alueella keskeinen jälkihoitotoimenpide on alueen metsittäminen alueelle tyypillisillä puuntaimilla.

ELY-keskus katsoo, että valvovalle viranomaiselle tulee esittää hyvissä ajoin ennen lupa-ajan päättymistä tarkempi suunnitelma alueen lopullisesta maisemoinnista, sillä alueen jälkihoitotyöt ja maisemointi tulee tehdä luvan voimassaoloaikana.

Ottamisalue tulee jälkihoitaa välittömästi ottotoiminnan päätyttyä pohjaveden laadun turvaamiseksi. Pohjaveden suojelun kannalta on tärkeää, että asianmukaisin jälkihoitotoimenpitein alueelle aikaansaadaan oton päätyttyä mahdollisimman nopeasti uusi maannoskerros. Pintamateriaalina tulee ensisijaisesti käyttää alueen alkuperäistä pintakerrosta. Alkuperäisen pintakerroksen kangashumus ja sen alapuolella oleva rikastumiskerros tulisi kuoria ja varastoida erikseen ottamisalueen reunoille ennen toiminnan aloittamista. Pintamaat tulee levittää alueelle takaisin alkuperäisessä järjestyksessä. Kasvillisuuden ja pohjaveden kannalta paras tulos saavutetaan, kun maan ylin orgaanista ainesta sisältävä humuskerros (kuntta) voidaan irrottaa ja levittää takaisin alueella laajoina mattoina. Pintamaiden varastointiaika tulisi olla mahdollisimman lyhyt, sillä pintakerroksen orgaaninen aines hajoaa nopeasti. Soveltuva varastointiaika on korkeintaan 2–3 vuotta.

Mikäli pintamateriaalia tuodaan alueelle ulkopuolelta, on siihen aina oltava lupaviranomaisen hyväksyntä, ja pintamateriaalina tulee käyttää ainoastaan puhtaita

30.8.2024

maa-aineksia, joista ei kulkeudu haitallisia aineita pohjaveteen. Toiminnanharjoittajan tulee pyydettyäessä pystyä esittämään aineksen alkuperä.

Jälkihoitoa toteutettaessa tulee huolehtia siitä, ettei alueelle levitettävä pintamateriaali ole liian hienorakeista. Hienorakeinen maalaji vähentää pohjaveden muodostumista ja soveltuu huonosti kasvillisuuden kasvualustaksi. Myöskään karike ja kuorike eivät sovellu pohjavesialueella käytettäväksi.

Lupa-ajan päätyttyä ottamisalueella ei tule olla maa-ainesvarastokasoja lainkaan, sillä ne estävät jälkihoidon toteuttamisen. Tiivistyneet tienpohjat ja varastokasojen pohjat tulee möyhiä ja pehmentää toiminnan loputtua, sillä tiivis maaperä läpäisee vettä huonosti ja vähentää siten muodostuvan pohjaveden määrää.

Lapin ELY-keskus suosittelee, että maisemoinnissa ja jälkihoitotoiden suunnittelussa käytetään päivitettyä maa-ainesopasta (*Maa-ainesten ottaminen – opas ainesten kestävään käyttöön*, Ympäristöministeriön julkaisuja, 2023:30).

Johtopäätökset

Lapin ELY-keskus katsoo, että maa-ainesten ottaminen suunnitellulta alueelta voi olla mahdollista ilman, että hankkeesta aiheutuu maa-aineslain 3 §:n vastaisia vaikutuksia, mikäli lupaharkinnassa huomioidaan edellä esitetyt seikat.

ELY-keskus muistuttaa, että pohjavesialueella olevan E-luokan kriteerit täyttävän lähteen luonnontilaisuutta ei saa hakemuksen mukaisella toiminnalla vaarantaa (vesilaki (587/2011) 2. luku 11 §), ja myös muistuttaa, että toiminnanharjoittaja on vesilain mukaisessa vastuussa mahdollisista vesiin kohdistuvista haitoista ja siten velvollinen muun muassa tarvittaviin korjaus- ja korvaustoimenpiteisiin.

ELY-keskus katsoo, että toiminnanharjoittajan tulee esittää lupaviranomaiselle yksityiskohtaisempi maisemointisuunnitelma hyvissä ajoin ennen lupa-ajan päättymistä ja lopullisen maisemoinnin toteuttamisesta.

ELY-keskus myös edelleen katsoo, että alueen lopulliseen maisemointiin tähtäävän ottamistoiminnan ei tulisi olla lupa-ajaltaan viittä (5) vuotta pidempi, ja muistuttaa, että maisemointiottamisen tarkoituksena on käyttää saatava aines alueen jälkihoitotoihin, eikä hyötyä siitä taloudellisesti.

Lopuksi ELY-keskus katsoo, että nyt haettavan ottamistoiminnan jälkeen alueella ei ole enää jatkossa edellytyksiä maa-ainesten ottotoiminnan jatkamiselle vaarantamatta alueen arvoja (MAL 3 §). ELY-keskus katsoo, että nyt haettavan luvan puitteissa tulee saattaa loppuun kaikki maisemointi- ja jälkihoitotoimet alueella.

Ottamistoiminnan loputtua on pidettävä lopputarkastus. Luvanhaltijan on tehtävä maa-aineslain 23 a §:n 1 momentissa tarkoitetun otetun aineksen määrää ja laatua koskeva ilmoitus lupaviranomaiselle vuosittain viimeistään tammikuun 31. päivänä.

30.8.2024

Päätökset asiassa pyydetään lähettämään tiedoksi Lapin ELY-keskukselle (MAL 19 §). Lupapäätökseen tulee merkitä luvan viimeinen voimassaolopäivä. Lupapäätös maa-ainesten ottamisesta tulee viedä myös maa-ainesten ottamisen tietojärjestelmään (NOTTO) Suomi.fi palvelusta löytyvällä sähköisellä ilmoituslomakkeella.

Lausunnon valmisteluun on osallistunut ylitarkastaja Ari Neuvonen (luonto).

Asiakirjan hyväksyminen

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Merkintä hyväksymisestä on asiakirjan viimeisellä sivulla. Asian on esitellyt ylitarkastaja Pia Lindholm ja ratkaissut hydrogeologi Anne Lindholm.

Tämä asiakirja LAPELY/5028/2022 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LAPELY/5028/2022 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Lindholm Pia 30.08.2024 12:34

Ratkaisija Lindholm Anne 30.08.2024 12:35

Asiakirja / viesti on vastaanotettu / lähetetty edelleen valmisteluun.

Rovaniemen kaupunginkirjaamo
Registry Services of Rovaniemi City

+358 16 322 6014

kirjaamo@rovaniemi.fi

Postiosoite:

Rovaniemen kaupunginkirjaamo

PL 8216

96101 Rovaniemi

Asiakirjojen toimittaminen/asiointiosoite:
Asiakaspalvelupiste Osviitta (ma-pe kello 9.00-15.00)

Koskikatu 19, PL 8216
96101 Rovaniemi

www.rovaniemi.fi

[Facebook](#) | [Instagram](#) | [Twitter](#)

Henkilö- ja arkaluonteisia tietoja sisältävät sähköpostit tulee lähettää Rovaniemen kaupungin turvapostipalvelun kautta.

Turvapostipalvelun saat käyttöön osoitteessa <https://turvaposti.rovaniemi.fi>. Täytä kentät ohjeen mukaisesti. Rekisteröidyttäsi saat ilmoittamaasi sähköpostiin linkin salatun postin lähettämiseksi. Avaa linkki ja täytä luottamuksellisen viestin vastaanottajakenttään [kirjaamo\(at\)rovaniemi.fi](mailto:kirjaamo(at)rovaniemi.fi) ja muut tiedot.

----- Forwarded message -----
Lähtettäjä: **Lindholm Pia (ELY)** <pia.lindholm@ely-keskus.fi>
Date: pe 30. elok. 2024 klo 12.51
Subject: Lausunto maa-aineslupahakemuksesta, Työkone Koivisto Oy, Liinankivaaran otto-alue, Ylitornio, Meltosjärvi, tila 2:135, kiinteistötunnus 976-407-2-135
To: kirjaamo@rovaniemi.fi <kirjaamo@rovaniemi.fi>
Cc: Peuranen, Pekka <pekka.peuranen@rovaniemi.fi>

LAPELY/5028/2022

Hei,

Liitteenä Lapin ELY-keskuksen tänään antama lausunto Työkone Koivisto Oy:n maa-aineslupahakemuksesta Ylitornion Liinankivaaran alueella.

Terveisin,

Pia Lindholm

Ylitarkastaja

pia.lindholm@ely-keskus.fi
029 503 7501, vaihde 029 502 4000

Maankäyttö ja ympäristövaikutukset -yksikkö

Lapin ELY-keskus, Hallituskatu 3 B, PL 8060, 96101 Rovaniemi
www.ely-keskus.fi/lappi | https://twitter.com/Lapin_ELY

Tämä viesti on tarkoitettu ainoastaan henkilölle tai yhteisölle, jolle se kuuluu. Viesti saattaa sisältää luottamuksellista tietoa. Jos olet saanut viestin erehdyksessä, sinulla ei ole siihen käyttöoikeutta. Tässä tapauksessa ilmoita siitä lähettäjälle ja poista viesti postilaatikostasi.